's-Hertogenbosch Citadellaan 43-73

Kadastraal : 1124, 1713, 1497, 1122

Eigenaar : Ver. van Eigenaren Citadellaan

43-49; 51-53; 55-57; 59-61; 63-65; 67-69; en 71-73.

Huidige functie: woningen

Bouwjaar : 1928

Architect : H. van de Velden jr.

Oorspr. functie: woningen

Verbouwingen: XXd

Archief : Cultuurhistorische Inventaristatie 's-Hertogenbosch, deel 4, De Muntel (1990), p. 24.

Beschrijving

Algemeen:

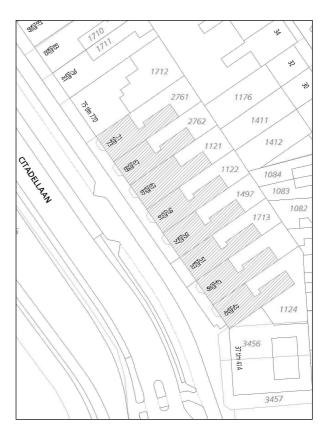
Deze rij van zestien boven- en benedenwoningen, een voorbeeld van Amsterdamse School architectuur, is gelegen in een gesloten gevelrij aan de noordoostzijde van de Citadellaan. De woningen omvatten drie niveau's: een begane grond, een eerste verdieping en een zolder. De woningen zijn identiek aan elkaar en hebben elk een risalerend deel, dat voorzien is van een geveltop. Het met gesmoorde muldenpannen gedekte mansarde dak is met de nok evenwijdig aan de straat georiënteerd. Het risaliet heeft een met identieke pannen gedekt, dwars zadeldak. De gehele rij woningen is voorzien van een bakstenen tuinmuurtje met rollaag, gemetselde pijlers en sier-ijzerwerk.

Voorgevel:

De in kruisverband gemetselde voorgevel van iedere beneden- en bovenwoning heeft een dubbele portiek met rondbogen, waarboven enig siermetselwerk waarin een ruitvormig glas-inlood raam gevat is. De adressen Citadellaan 55 tot en met 65 hebben nog de oorspronkelijke voordeur. Het deurkozijn is voorzien van hardste-

Voorgevels

nen neuten en een eveneens hardstenen onderdorpel. De portieken zijn geaccentueerd met hardstenen speklagen. Het eerste verdiepingsniveau heeft twee vensters onder een halfsteens rollaag. De oorspronkelijke zesruits draairamen zijn nog aanwezig in Citadellaan 57, 61 en 73. Het muurwerk boven deze vensters is gedecoreerd met een bloktandmotief. Het zolderniveau is voorzien van twee vensters met twee vierruits draaiende delen die gevat zijn tussen twee prominente bakgoten. De ramen zijn vernieuwd bij Citadellaan 43-45, 47-49, 51-53, 63-65 en 67-69. Een fraai detail is de oorspronkelijke regenpijp met driehoekige doorsnede die dit deel van de voorgevel verdeelt.

Het risalerende deel van de gevel heeft op de begane grond een driezijdige erker met stenen borstwering. Het centrale onderraam en de klei-

Detail voorgevel: erker met balkon.

ne bovenlichten zijn in glas-in-lood uitgevoerd. Deze oorspronkelijke vensters zijn alleen in Citadellaan 57, 61 en 65 nog aanwezig. De erker is voorzien van een balkon met gemetselde pijlers en daartussen een ijzeren hekwerk. De eerste verdieping heeft onder een steens rollaag een grote pui met dubbele draaiende deuren die toegang geven tot het balkon. In de pui zijn aan weerszijden van de deuren smalle, hoge vensters aanwezig. Zowel de deuren als deze vensters zijn voorzien van een smal bovenlicht met glas-in-lood. Boven deze pui is ruitvormig siermetselwerk met een in groene steen uitgevoerd kruis. Een aantal van deze puien is in meer of minder sterke mate vernieuwd. Citadellaan 65 geeft een beeld van de oorspronkelijke situatie. Het zolderniveau bevat een enkel venster. De oorspronkelijke situatie met zesruits schuivend onderraam en eveneens zesruits bovenlicht is nog aanwezig op de adressen Citadellaan 57, 65, 69 en 73. Zowel aan de boven- als de onderzijde is de vensteropening voorzien van een halfsteens rollaag. In het verlengde van de bovendorpel bevindt zich aan beide zijden een bakgoot. Aan weerszijden van het venster is een halfrond uitgemetselde pilaar van verticaal gemetselde bakstenen en hardstenen speklagen gesitueerd. De top van de gevel is voorzien van metselwerk dat diagonaal is geplaatst, met een scheiding door middel van verticale bakstenen in het midden. In de top is in groene steen een kruis gemetseld. In de gevel

zijn met groene geglazuurde bakstenen enkele accenten aangebracht.

Linkerzijgevel:

De linkerzijgevel is inpandig, dus aan het zicht onttrokken.

Rechterzijgevel:

De rechterzijgevel is inpandig, dus aan het zicht onttrokken.

Achtergevel:

De achtergevel is vanaf de openbare weg niet in het zicht.

Interieur:

Het interieur maakt geen onderdeel uit van dit onderzoek.

Detail voorgevel.

Detail voorgevel.

Redengevende omschrijving

De woningen hebben monumentale waarde vanwege de gevels, de bouwmassa, de situering en het ensemble. De panden hebben cultuurhistorische en sociaalhistorische waarde en zijn representatief voor de stadsuitbreidingen van 's-Hertogenbosch in de eerste helft van de twintigste eeuw.

Datum verkenning: 30 oktober 2003

Fotografie: M. Bimmel en A.G. Oldenmenger Veldwerk: M. Bimmel en A.G. Oldenmenger

Tekst rapportage: A.G. Oldenmenger